

Nieuwsbrief

In dit nummer

Blz. 1
De geschiedenis van de Vonkaertmolen te Schepdaal en Wambeek (1853-1934)

Blz. 2
De Klapscheutmolen: stand van zaken en vooruitblik

Blz. 3
De Klapscheutmolen: foto's uit de periode 2012 – 2014

Blz. 4
Edgard Van Droogenbroeck:

Het lied van den Molen

Pas is de dag aan 't krieken,
De molen staat niet stil:
Hij roeit met zijne wieken
Hij draait op zijne spil.
De wind blaast in de zeilen
Hij loeit, huilt, kermt en zucht:
De vleugels snel als pijlen,
Die schermen door de lucht!

De zware steenen draaien,
Zij malen met gedruisch
Terwijl de wieken zwaaien,
Het graan tot heel fijn gruis.
De sterke grijze molen
Heeft kloek zijn plicht volbracht:
De wind is nu verscholen.
"Rust, molen, gansch den nacht!"

Maar morgen bij het krieken
Dan staat hij weer niet stil,
Dan roeien zijne wieken,
Dan draait hij op zijn spil!

Uit "Zingende Zeilen",
99 molenliederen
Jan Delcour, 2009

De geschiedenis van de Vonkaertmolen te Schepdaal en Wambeek (1853-1934)

In onze editie van 21 februari 2014 brachten we u het eerste deel van het vervolgverhaal over de Vonkaertmolen. Petrus Josephus De Smet, afkomstig van de windmolen van Denderwindeke, had in 1839 samen met zijn echtgenote Maria Theresia Vrancx de watermolen van Klapscheut aangekocht. In 1857 kochten zij een windmolen: de Vonkaertmolen te Schepdaal. Het ging de molen en de molenaars echter niet altijd voor de wind, want korte tijd na de aankoop verongelukte de "maaldersgast" en in 1872 wierp een zwaar onweer de molen van de teerlingen. Maar de schade werd hersteld en nog hetzelfde jaar draaide de molen opnieuw.

Molenaar Petrus Josephus overleed in 1869 op 58-jarige leeftijd. Intussen had zijn dochter Maria Catharina samen met haar man, de Wambekenaar Petrus De Troch, de Vonkaertmolen in gebruik genomen. Molenaar Petrus overleed in 1886.

Dertien jaar later, in 1899, verkocht zijn weduwe Maria Catharina De Smet de "verbliksemde" molen aan een zekere Godefridus Daumerie, dit in het vooruitzicht van zijn aanstaande huwelijk. Kort daarop echter liep de relatie op de klippen. De molenaar had dan wel een molen, maar geen vrouw...

Eén jaar nadien stond de molen opnieuw te koop. De volgende koper was ene August Van Vaerenbergh, een reeds bejaarde man afkomstig uit Erembodegem. Het was dan ook niet zo verwonderlijk dat deze nieuwe eigenaar het ook geen ettelijke jaren zou volhouden.

Remi Arijs, de laatste molenaar

In september 1907 veranderde de Vonkaertmolen dan ook nogmaals van eigenaar. Nu was het Remi Arijs, landbouwer te Wambeek, die de molen aankocht. Zijn komst op de molen luidde een nieuwe en voorspoedige periode in. Remi was immers pas dertig geworden toen hij er de molenaarsstiel bijnam en hij was bovendien iemand "die van aanpakken wist".

Maar deze nieuwe bloeiperiode zou de definitieve neergang voorafgaan. Niet alleen waren belangrijke onderdelen, zoals de molenroeden, aan vervanging toe. Hoewel de wieken nog vernieuwd werden, gingen de klanten echter stilaan hun graan laten malen in modernere maalderijen.

Rond de jaren 1930 deed zich immers in de maalderij een omschakeling voor naar mechanische molens, eerst aangedreven door dieselmotoren, daarna door elektrische motoren.

Geen van de 2 zonen van Remi Arijs had interesse in de opvolging. In 1934 werden de molenstenen weggenomen, werd de molentrap afgebroken en... kort daarop trokken 2 paarden de molen van de teerlingen. De Vonkaertmolen behoorde voortaan tot de geschiedenis.

Enkele technische gegevens over de Vonkaertmolen

Het was een standaardmolen met twee zolders en mansardekap, waarbij de ijzeren kruisplaten op vier laaggemetselde teerlingen rustten die met arduin waren afgedekt. De steenzolder (bovenste zolder) droeg drie steenkoppels op één lijn onder de as, wat zowel door de iconografie (de zogenaamde "buik" op de windweeg) als door de notarisakten wordt bevestigd.

Wies De Troch